

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců JUDr. Daniela Spratka, Ph.D., a JUDr. Miroslavy Honusové v právní věci žalobce **P. V.**, proti žalovanému **Krajskému úřadu Olomouckého kraje** se sídlem Olomouc, Jeremenkova 40a, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9.10.2012 č.j. KUOK 77398/2012, ve věci správního deliktu,

t a k t o :

I. Rozhodnutí Krajského úřadu Olomouckého kraje ze dne 9.10.2012 č.j. KUOK 77398/2012 se **zrušuje** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 3.037,- Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se podanou žalobou domáhá přezkoumání shora označeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo kodvolání žalobce změněno rozhodnutí Městského úřadu Šumperk (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 19.7.2012 č.j. MUSP 55473/2012/R-98/, jímž byl žalobce uznán odpovědným, že v období od 30.9.2011 do 27.10.2011 bez souhlasu orgánu státní správy lesů provedl myšlnou těžbu v rozsahu 157 m³ dřeva na pozemcích parc. č. 346 a 763/2 v k.ú. Štědrákova Lhota, kdy lesní pozemky byly v době těžby ve vlastnictví JAWELREAL spol. s r.o. a žalobce na nich hospodařil jako nájemce, bez schváleného plánu nebo bez protokolem převzaté osnovy, čímž porušil § 33 odst. 3 zák. č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesního zákona), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „lesní zákon“), za což byla žalobci uložena pokuta 157.000,- Kč a povinnost k náhradě nákladů řízení. Změna rozhodnutí provedená žalovaným spočívá ve snížení pokuty na 26.000,- Kč, ve zbytku bylo rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrzeno.

Žalobce namítá, že:

- 1) správní orgán I. stupně pochybil, zastavil-li řízení se společností JAWELREAL spol. s r.o. dle § 66 odst. 2 zák. č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), neboť dospěl-li správní orgán I. stupně k závěru, že skutku se nedopustila JAWELREAL spol. s r.o., rozhodl fakticky věcně;
- 2) rozhodnutí o zastavení řízení s JAWELREAL spol. s r.o. vytváří s ohledem na zásadu *ne bis in idem* překážku vedení řízení (ať už litispendence či rei administratae), v němž bylo vydáno napadené rozhodnutí, když téhož skutku se nemohli současně dopustit JAWELREAL spol. s r.o. i žalobce. V konkrétní věci žalobce nebyl v rozporu s § 17 správního řádu ani založen nový správní spis. Pokud tedy vůči JAWELREAL spol. s r.o. bylo rozhodnuto tak, že zaniklo právo, jehož se řízení týká (odpadl důvod řízení), nebylo v čem pokračovat;
- 3) ve vyrozumění o zahájení řízení je zahajováno vůči žalobci řízení o *uložení pokuty*, z čehož dovozuje, že předmět řízení byl vymezen chybně, neboť při zahájení řízení mělo být na žalobce nahlíženo jako na osobu nevinnou, a to z důvodu presumpce neviny. O sankci může být rozhodováno až po prokázání viny, což je až předmětem následného řízení;
- 4) v oznámení o zahájení řízení i ve výroku rozhodnutí správního orgánu I. stupně je žalobci kladeno k odpovědnosti jednání na pozemcích parc. č. 346 a 763/2, zatímco v protokolu o zajištění důkazu i v usnesení o zajištění důkazu je uveden jen pozemek parc. č. 346. Ve vztahu k pozemku parc. č. 763/2 nebylo tedy provedeno žádné šetření či dokazování;
- 5) správní orgán I. stupně ve svém rozhodnutí sám zpochybňuje nájemní smlouvu uzavřenou mezi JAWELREAL spol. s r.o. a žalobcem, přesto z ní učinil zásadní zjištění a závěr o odpovědnosti žalobce jako nájemce; navíc se nevypořádal se skutečností, že žalobce mohl pozemky dále podnájemat;
- 6) správní orgány si nenechaly nájemní smlouvu ani předložit v originále, navíc nebyla tato smlouva ani provedena k důkazu, nebyl proveden ani jiný důkaz k její existenci a platnosti, např. výslech svědků;
- 7) ze spisu nevyplývá žádné zjištění o době spáchání deliktu. Žalovaný tvrdí, že k tomu svá zjištění učinil z podnětu odborného lesního hospodáře, z vyjádření odborného lesního hospodáře z 10.8.2011, z okamžiku uzavření kupní smlouvy mezi dřívější vlastníci a JAWELREAL spol. s r.o. a zejména z nájemní smlouvy

- uzavřené mezi JAWELREAL spol. s r.o. a žalobcem. Žalobci nedochází, jak může z nájemní smlouvy vyplývat zjištění, kdy došlo k těžbě dřeva;
- 8) správní orgán získal prvotní informaci o těžbě od pracovníka Lesů ČR Ing. M. R., který ji však získal údajně od jiného pracovníka Lesů ČR J. D. Není jasné, zda J. D. byl svědkem kácení, nebo zda měl informaci ještě od další osoby a jen ji „předával dále“. Správní orgán měl minimálně provést důkaz výsledkem J. D. jako svědka a uvedené skutečnosti objasnit;
- 9) v řízení nebyly odstraněny rozpory o objemu vytěženého dřeva, kdy pracovník Lesů ČR objem odhaduje na 300 m³, v protokolu o zajištění důkazu je odhad odborného lesního hospodáře o 160 m³. V řízení však k této otázce nebylo vedeno jakékoli dokazování, nejsou uvedeny ani výpočty, metody, apod. Pokud žalovaný uvádí, že zjistil hmotnost a zalesnění porostu z tabulek lesní hospodářské osnovy, pak takové tabulky se ve spise nenacházejí a nemohou tak sloužit jako podklad napadeného rozhodnutí. Nejsou-li přitom součástí spisu, byl žalobce zkrácen na svém právu se k tomuto podkladu rozhodnutí vyjádřit (§ 36 odst. 3 správního řádu);
- 10) zajištění důkazu před zahájením řízení proběhlo nezákonně. Není zřejmé, jaká důvodná obava vedla správní orgán I. stupně k závěru, že důkaz ohledáním předmětných pozemků nebude možno provést vůbec nebo jen s velkými obtížemi. Pokud v předkládací zprávě k odvolání správní orgán I. stupně uvádí, že měl obavu, aby v době před provedením úkonu nebyla provedena opatření k vyvolání zdání těžby nahodilé (rozmístění feromonových lapačů apod.) a žalovaný toto odůvodnění akceptoval, má žalobce zato, že se jedná o dodatečné účelové hledání důvodu;
- 11) mezi přijetím podnětu a uskutečněním ohledání uběhlo 9 dnů, během nichž měl správní orgán I. stupně dostatek času vyrozumět vlastníka lesa o zajištění důkazu, zejm. v dnešní době datových schránek. Navíc zajištění důkazu ani nešlo provést bez osobní součinnosti vlastníka lesa, proto je nezákonností, nebyl-li tento uvědoměn o zajištění důkazu předem;
- 12) stanoví-li § 58 odst. 1 lesního zákona, že práva a povinnosti vlastníka lesa má nájemce, jsou jimi jen práva a povinnosti procesní, nikoli hmotněprávní. Je proto absurdní dovozovat překročení objemového limitu těžby z rozsahu vlastnictví JAWELREAL spol. s r.o. (1,06 ha), když – jak ke správnímu orgánu I. stupně známo – žalobce sám je vlastníkem dalších 160 ha lesa, na kterých hospodář podle schváleného plánu. Lesní hospodářský plán je vztahován k osobě, zatímco osnovy k pozemku, není proto podle zákona jednoznačné, podle čeho má vlastník lesa postupovat, získá-li novou plochu;
- 13) správní orgány pochybily v otázce výkladu § 33 odst. 2 lesního zákona, pokud ze skutečnosti, že o těžbě nebyl vyrozuměn orgán státní správy lesů, automaticky vyvodily, že těžba byla provedena bez souhlasu odborného lesního hospodáře – jedná se o dvě samostatné podmínky § 33 odst. 2 lesního zákona. Správní orgány mohly maximálně dovodit, že nebylo vyjádření odborného lesního hospodáře doloženo orgánu státní správy lesů;
- 14) správní orgány pochybily i v otázce výkladu § 37 lesního zákona, vztáhly-li osobu odborného lesního hospodáře k pozemku, nikoli k osobě vlastníka. Pokud by si žalobce předmětné pozemky koupil, nekoupil by s nimi i odborného lesního hospodáře, neboť toho pro svůj majetek již má;
- 15) žalovaný i správní orgán I. stupně nedostatečně odůvodnily výši ukládané pokuty, jimi uváděné důvody jsou irelevantní a v rozporu s kritérii stanovenými § 56 odst. 2 lesního zákona. Odůvodnění pokuty je i po jejím snížení podle žalobce nepřehledné a nepřezkoumatelné;

16) v rozporu s ustálenou judikaturou (žalobce odkazuje na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č.j. 1 As 9/2008-133) nebyly při rozhodování o výši pokuty hodnoceny osobní a majetkové poměry žalobce.

Žalovaný navrhuje zamítnutí žaloby. Uvádí, že za premisu považuje skutečnost, že nájemce je povinen, stejně jako vlastník lesa, dodržovat při hospodaření v lese kogentní ustanovení lesního zákona. Lesní zákon v části věnované společným ustanovením upravuje hospodaření v případě, že les je předmětem nájmu a vlastník lesa jej přenechá na základě nájemní smlouvy fyzické či právnické osobě. Gramatickou interpretací ustanovení § 58 lesního zákona došel žalovaný k závěru, že práva a povinnosti nájemce se vztahují pouze k lesnímu zákonu. Nájemce má tedy povinnost hospodařit na předmětu nájmu v souladu s lesním zákonem tak aby les, jako součást ekosystému a z ústavněprávního hlediska rovněž národní bohatství byl zachován, chráněn a obhospodařován v souladu s lesním zákonem. Na základě této premisy byl vymezen i předmět správního řízení, vedeného s žalobcem. Žalovaný jako odvolací orgán, stejně jako prvostupňový správní orgán vymezil předmět řízení jako „porušení povinnosti nájemce pozemků určených k plnění funkcí lesa (dále jen PUPFL) – konkrétně porušení povinnosti uvedené v ustanovení § 33 odstavec 3 lesního zákona“. Žalobce žalobou vlastně nezpochybňuje skutkový stav v tom, že společnost JAWELREAL, spol. s r.o., zakoupila pozemky určené k plnění funkcí lesa vedené pod parcelním číslem 346 v kat. území Štědrákova Lhota na základě kupní smlouvy ze dne 29.9. 2011 [v žalobě žalobce uvádí, že mezi přijetím podnětu od Lesů ČR a uskutečněným ohledáním, uběhlo 9 dnů. Lze tedy konstatovat, že byl dostatek času případné účastníky řízení vyrozumět. Již dne 18. 10. 2011 správní orgán zjistil, že nabyvatelem, tedy novým vlastníkem pozemku parc. č. 346 v k.ú. Štědrákova Lhota je společnost JAWELREAL, spol. s r.o.]. Žalobce nezpochybňuje skutkový stav ani v tom, že uzavřel nájemní smlouvu se společností JAWELREAL, spol. s r.o., a že tato smlouva byla sepsána dne 30.9.2011. Jako předmět nájmu je ve smlouvě označen pozemek určený k plnění funkcí lesa parc. č. 346 o výměře 10.301 m² a pozemek určený k plnění funkcí lesa parc. č. 763/2 o výměře 334 m². V dalších částech obsáhlé žaloby žalobce účelově a zavádějícím způsobem vykládá jednotlivá ustanovení lesního zákona, přičemž nesprávně interpretuje ustanovení § 58 lesního zákona a ustanovení § 33 lesního zákona, kdy žalobce zcela pomíjí skutečnost, že hospodaření v lese je regulováno lesním zákonem, jako veřejnoprávním předpisem a nikoli jen dispozitivní úpravou soukromého práva. Těžba provedená v období od 30.9.2011 do 27.10.2011 byla tedy možná pouze se souhlasem orgánu státní správy lesa, což je právním následkem toho, že ani vlastník, ani nájemce nepřevzal lesní hospodářské osnovy na předmětné pozemky u orgánu státní správy lesa. Ustanovení § 33 odstavec 3 lesního zákona pak žalobce účelově vykládá tak, že zákonem stanovená hranice 3 m³ na jeden hektar a rok se vztahuje na veškeré lesní pozemky, které má žalobce ve svém vlastnictví. Zcela tak žalobce opomíjí skutečnost, že sám uzavřel nájemní smlouvu a zákonem stanovená hranice povolené těžby se tedy vztahuje toliko k předmětu nájmu, kterým jsou pozemky parc. č. 346 a 763/2.

K procesnímu postupu: Žalovaný považuje za správný postup prvostupňového orgánu při vydání usnesení o zastavení řízení se společností JAWELREAL, spol. s r.o. Řízení zahájené se společností JAWELREAL, spol. s r.o. bylo zastaveno zcela v souladu s ustanovením § 66 odstavec 2 správního řádu a se zásadou materiální pravdy a předvídatelnosti postupu správního orgánu. Prvostupňový správní orgán zastavil řízení logicky a zcela správně, poté co zjistil, že společnost JAWELREAL, spol. s r.o. uzavřela nájemní smlouvu s žalobcem a přenechala žalobci do bezplatného užívání předmětné pozemky. JAWELREAL, spol. s r.o., tedy po okamžiku podpisu nájemní smlouvy nemohla porušit povinnosti uvedené v ustanovení § 33 odst. 3 lesního zákona. Právo a povinnost řádně

užívat předmětné lesní pozemky přešlo na žalobce. V totožném řízení vedeném pod stejnou spisovou značkou 109495/2011 ŽPR/TOČE správní orgán prvního stupně pokračoval přípisem o zahájení řízení se žalobcem. Řízení tedy probíhalo o stejném předmětu řízení, pouze se účastníkem řízení stal místo vlastníka žalobce jako nájemce. Pokud žalobce argumentuje překážkou litispendence, ta může nastat jen v případě, kdy bylo zahájeno či probíhalo řízení o totožném předmětu, téže věci a *identických účastníků* řízení u jiného správního orgánu. Tento předpoklad vzniku překážky litispendence zde však nenastal. Pro vznik překážky rei administratae shora uvedený předpoklad platí a fortiori rovněž.

K vymezení předmětu řízení: Žalovaný má za to, že předmět řízení, tak jak jej prvostupňový správní orgán vymezil ve výroku prvostupňového rozhodnutí, tedy porušení povinnosti uvedené v § 33 odst. 3 lesního zákona je vymezen správně a dostatečně určitě. Tento předmět řízení je také správně vymezen v oznámení o zahájení řízení s žalobcem. Naopak žalobcem je předmět řízení účelově vymezen v žalobě.

K zajištění odborné úrovně hospodaření žalobcem: Odborným lesním hospodářem na předmětném pozemku jsou Lesy České republiky, s.p., Lesní správy Ruda nad Moravou. Pokud by žalobce chtěl změnit odborného lesního hospodáře, musel by učinit projev vůle ve smyslu ustanovení § 37 odst. 3 lesního zákona. Ze spisového materiálu však nevyplývá, že by žalobce změnil odborného lesního hospodáře, a ani, že by tuto změnu oznámil orgánu státní správy lesů. V nájemní smlouvě není problematika odborného lesního hospodáře upravena. Pouze v čl. II. nájemní smlouvy se nájemce obecně zavazuje, že bude předmět nájmu dočasně užívat a hospodařit na něm s péčí řádného hospodáře.

K stanovení výše pokuty: Žalovaný v průběhu řízení o odvolání snížil výši pokuty. Výše pokuty byla snížena tak, aby byla zachována zásada rovného přístupu (zejména vyřešení obdobným případů v rámci orgánů státní správy lesů v působnosti odvolacího orgánu) s přihlédnutím k § 2 odst. 4 správního řádu. Pro uložení pokuty byly splněny zákonné podmínky, pokuta byla právním následkem porušení lesního zákona. Výši pokuty správní orgán I. stupně srozumitelně odůvodnil na str. 7 svého rozhodnutí. Odvolací orgán však pokutu snížil s přihlédnutím k ustanovení § 2 odst. 4 správního řádu.

K úkonům provedeným před zahájením správního řízení: Správní orgán důkaz zajistil před zahájením řízení a to za přítomnosti odborného lesního hospodáře. K zajištění důkazu jej vedla skutečnost, že pozdější provedení důkazu by bylo spojeno s velkými obtížemi (rozlišení těžby nahodilé a těžby mýtní úmyslné). Provedení zajištění důkazu bylo podstatné pro řešení otázky, která byla předmětem rozhodování. Po formální stránce správní orgán I. stupně vydal usnesení o zajištění důkazu dne 9.11.2011 a toto usnesení oznámil téhož dne datovou schránkou vlastníku lesa, společnosti JAWELREAL, spol. s r.o. Správní orgán I. stupně umožnil žalobci vyjádřit se k zajištěnému důkazu v přípisu ze dne 25.6.2012 a dal žalobci možnost vyjádřit se k podkladům pro vydání rozhodnutí.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu [§ 75 zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“)].

Žalobci předně nesvědčí aktivní žalobní legitimace k žalobnímu bodu 1), když ochrany ve správním soudnictví se může domáhat jen ten, kdo byl napadeným rozhodnutím poškozen na svých právech (srov. § 65 odst. 1, 2 s.ř.s.). Řízení o správním deliktu je pak vždy vedeno vůči konkrétnímu subjektu, který jediný je účastníkem řízení o správním deliktu. Bylo-li tedy zastaveno řízení ve vztahu

k JAWELREAL spol. s r.o., pak jediným, kdo může být takovým zastavovacím aktem správního orgánu dotčen, je JAWELREAL spol. s r.o., nikoli žalobce.

Zastavení řízení vůči JAWELREAL spol. s r.o. pak nevytváří překážku věci zahájené ani rozhodnuté ve vztahu k řízení o správním deliktu vedeného vůči žalobci [žalobní bod 2)]. Takové překážky totiž mohou nastat jen v totožných věcech. Totožnost věci podle § 48 odst. 1 i 2 správního řádu je totiž dána jen tak, kde je řízení o správním deliktu vedeno vůči téže osobě. Řízení vedené proti jinému proto nemůže založit žádnou z překážek řízení ve smyslu § 48 správního řádu pro řízení, které bylo vedeno vůči žalobci. Případné porušení ustanovení o vedení spisu pak ničeho nemění na situaci, že správní orgán I. stupně zastavil řízení vůči jinému subjektu než žalobci, se kterým (bez ohledu na formální označení spisu spisovou značkou) vedl následně samostatné řízení.

Důvodným pak není ani žalobní bod 3). Jakkoli lze přisvědčit žalobci v jeho úvahách o presumpci nevinu a o nevhodnosti zvolené formulace v oznámení o zahájení řízení. Obsahem oznámení o zahájení řízení je informace o tom, jaké řízení je vůči účastníku vedeno, aby mohl řádným způsobem uplatňovat svá práva. Taková informace byla žalobci v usnesení o zahájení řízení dána, žalobci bylo zcela zřejmé, o čem je řízení vedeno, čemuž nasvědčují i žalobcova podání, jak jsou ve spise založena. Napadanou formulační neobratností správního orgánu I. stupně tedy opět žalobce nebyl nijak dotčen na svých právech (§ 65 s.ř.s.).

Ani žalobní bod 4) krajský soud důvodným neshledal. Skutečnost, že měl správní orgán za to, že zajištění důkazu provádí jen na pozemku parc. č. 346, nemá vliv na obsah zajištěného důkazu – zjištění plochy, na které byla provedena těžba. Pokud správní orgán až při zajištění důkazu či až následně zjistil, že tato zasahuje i do pozemku parc. č. 763/2, bylo na něm, aby toto zjištění účastníku sdělil tak, aby bylo účastníku zřejmé, o čem je řízení vedeno. Této povinnosti správní orgán I. stupně dostal v oznámení o zahájení řízení, kde jasně uvedl, že řízení je vedeno i ve vztahu k těžbě na pozemku parc. č. 763/2. Práva žalobce byla tedy i v tomto směru zachována. Měl-li žalobce (snad) za to, že zjištění o místě těžby (tzn. že těžba zasahuje i do pozemku par. č. 763/2) jsou nesprávná, bylo na něm, aby takovou námitku uplatnil ať už ve správním řízení či nejpozději v žalobě. V celém obsahu správního i soudního spisu však takovou námitku vysledovat nelze.

K žalobnímu bodu 5) lze žalobci přisvědčit, že správnímu orgánu I. stupně nepřísluší uvádět v rozhodnutí své ničím nepodložené domněnky a dedukce, odůvodnění rozhodnutí správních orgánů má vycházet ze skutkového stavu, jak byl zjištěn. To ovšem ničeho nemění na tom, že správní orgán I. stupně uzavřel, že v řízení nebyla prokázána žádná skutečnost nasvědčující neplatnosti nájemní smlouvy, jejímu antidatování apod., pročež z nájemní smlouvy vycházel. Tento závěr je jednoznačný (str. 4 rozhodnutí správního orgánu I. stupně), navíc byl aprobován – již bez průvodních domněnek a dedukcí – žalovaným v napadeném rozhodnutí, které především je předmětem soudního přezkumu (§ 75 s.ř.s.). Ani v tomto směru tedy k poškození žalobcových práv v řízení nedošlo.

Správní orgány – jak uvedeno výše – neměly pochybnosti o správnosti kopie nájemní smlouvy, jak jim byla předložena, přičemž žalobce v řízení nikdy nezpochybňoval své postavení nájemce podle uvedené smlouvy. Sám tak nedal správním orgánům jediný důvod o autenticitě nájemní smlouvy pochybovat. Totéž

platí i ve vztahu k uplatněným žalobním bodům, kdy žalobce na jedné straně připouští své postavení nájemce, na druhé straně namítá jen, že smlouva nebyla předložena v originále, aniž by namítal jakoukoli nesprávnost pořízení kopie. Namítá-li žalobce dále, že smlouva nebyla provedena k důkazu způsobem dle § 53 odst. 6 správního řádu, lze konstatovat, že listina nemohla být žalobci čtena, když k nařízenému ústnímu jednání se nedostavil. Jakkoli je pak pravdou, že o provedení tohoto důkazu není učiněn ani záznam do spisu (jak byl soudu předložen), z rozhodnutí správního orgánu I. stupně je evidentní, že z této listiny jako důkazu vycházel a s ní se seznámil. Jakkoli lze žalobci přisvědčit, že se jedná o procesní pochybení, ani zde nelze konstatovat, že by tímto pochybením byl žalobce jakkoli poškozen na svých právech. Žalobce byl řádně předvolán k ústnímu jednání a bylo jen jeho volbou, že se tohoto ústního jednání nezúčastnil a nedal tak správnímu orgánu I. stupně ani možnost nájemní smlouvu v žalobcově přítomnosti přečíst. Důvodným tak soud neshledal ani žalobní bod 6).

K žalobnímu bodu 7) lze opět konstatovat formulační neobratnost – nyní žalovaného. Jakkoli lze žalobci přisvědčit, že z nájemní smlouvy lze jen těžko zjistit, kdy došlo k těžbě dřeva, z obsahu spisu i z rozhodnutí správního orgánu obou stupňů se podává, že nájemní smlouva k prokázání této skutečnosti nesloužila. Nájemní smlouva byla užita k důkazu o tom, kdo je nájemcem předmětných pozemků. Zjištění o době těžby byla učiněna z podnětu toho, koho měly správní orgány za odborného lesního hospodáře. Argumentace žalobce o tom, že z nájemní smlouvy měla být zjištěna doba těžby je tedy zjevně účelová, a proto soud neshledal důvodným ani tento žalobní bod.

Soud neshledal důvodnými ani žalobní body 10) a 11) napadající postup správního orgánu I. stupně při zajištění důkazu.

Dle § 138 odst. 1 správního řádu před zahájením řízení lze z moci úřední nebo na požádání toho, kdo by byl účastníkem, zajistit důkaz, je-li důvodná obava, že později jej nebude možno provést vůbec nebo jen s velkými obtížemi, a jestliže lze důvodně předpokládat, že provedení tohoto důkazu může podstatně ovlivnit řešení otázky, která bude předmětem rozhodování. O zajištění důkazu vydá správní orgán usnesení, které se oznamuje osobám, jichž se přímo dotýká. Hrozí-li nebezpečí z prodlení, lze usnesení oznámit i dodatečně s výjimkou oznámení osobám, které musí při provádění úkonu poskytnout osobní součinnost.

Dle § 138 odst. 3 správního řádu nehrozí-li nebezpečí z prodlení, mají ti, kdo by byli účastníky a jsou správnímu orgánu známi, nebo jejich zástupci či zmocněnci právo být přítomni u zajištění důkazu a vyjádřit se k němu; o tom je správní orgán vyrozumí.

Krajský soud sdílí názor správních orgánů, že v posuzovaném případě tu při zajištění ohledání místa samého byla obava z toho, že později bude možno tento důkaz provést tak, aby vedl k řádným zjištěním, jen s velkými obtížemi, a to právě z důvodu nutnosti řádného odlišení úmyslné mýtní těžby od těžby nahodilé. Bylo-li by ohledání provedeno až po všech úkonech směřujících ke zjištění vlastníka (nájemce), což v posuzovaném případě trvalo až do 30.4.2012, mohlo vskutku proběhnout „maskování“ úmyslné mýtní těžby prostým rozmístěním lapačů škůdců, rozmístěním dřeva poškozeného škůdci jen pro účely ohledání, apod. Podmínky

pro postup dle § 138 správního řádu obecně (bezprostřední zajištění důkazu) tedy byly naplněny.

Ze stejných důvodů krajský soud sdílí i názor správních orgánů, že tu bylo nebezpečí z prodlení, neboť uvědomění osoby odpovědné za správní delikt o tom, že bude ohledání provedeno, předem by vskutku mohlo vést přinejmenším k rozmístění lapačů škůdců, což je úkon relativně časově i materiálně nenáročný.

Na uvedeném nemění ničeho ani skutečnost, že mezi obdržením podnětu a samotným zajištěním důkazu proběhlo 9 dnů. Jakkoli by bylo jistě vhodnější, aby k zajištění důkazu došlo dříve, uvedená doba ničeho nemění na důvodech postupu podle § 138 správního řádu, a to bez předchozího uvědomění účastníků, jak tyto byly správním soudem aprobevány shora.

Krajský soud nesdílí ani názor žalobce, že k zajištění důkazu bylo třeba součinnosti vlastníka či nájemce lesa, kdy k ohledání volně přístupného místa obchůzkou a shlednutím netřeba zdravému jedinci obecně žádné asistence.

Krajský soud se však dále zabýval otázkou, zda nesdělením důvodů zajištění důkazu v usnesení o zajištění důkazu ani kdykoli v řízení před správním orgánem I. stupně a okolností, že usnesení nesměřovalo vůči žalobci, nebyl žalobce poškozen na svých právech (§ 65 s.ř.s.). Dospěl k závěru, že jakkoli byl žalobce s uvedeným usnesením a důvody zajištění důkazu seznámen nejpozději při nahlížení do spisu, skutečné důvody zajištění důkazu mu byly sděleny až napadeným rozhodnutím žalovaného. Žalobce tak byl zkrácen na svém právu se k těmto důvodům v průběhu správního řízení (nejpozději v řízení odvolacím) vyjádřit a uplatnit své námitky. To však nemělo z pohledu nyní uplatněných žalobních bodů žádný vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí (jakkoli se o procesní pochybení jedná), když žalobce tento důvod zajištění důkazu v žalobě toliko konstatuje, aniž by jeho existenci a správnost jakkoli napadal. Jakkoli se tedy jedná o pochybení, toto nedosahuje intenzity potřebné ke zrušení napadeného rozhodnutí.

Důvodným pak není ani žalobní bod 12). Zákon o lesích stanoví v e svých ustanoveních nejrozumnější práva a povinnosti vlastníka lesa, přičemž pokud v § 58 odst. 1 deleguje práva a povinnosti na nájemce, nerozlišuje nikterak, zda se jedná o práva a povinnosti hmotněprávní či procesněprávní povahy – rozhodné je toliko, zda se jedná o práva a povinnosti stanovené zákonem o lesích.

Žalobní bod 12) však primárně směřuje vůči závěru, že žalobce byl povinen dodržet rozsah úmyslné mýtní těžby jen ve vztahu k nově pronajatým pozemkům, když žalobce má za to, že tento rozsah musí být odvozován od celkové plochy lesních pozemků jím vlastněných i pronajatých.

Nutno zdůraznit, že žalobce sám tvrdí, že pro pozemky jím vlastněné má schválen lesní hospodářský plán, zatímco pro pozemky pronajaté existují toliko osnovy, které žalobce sám nikdy nepřevzal, převzal je však předchozí vlastník pronajatých pozemků.

Při posouzení této otázky soud vycházel z dosavadní judikatury správních soudů představovaných zejm. rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 12.12. 2008 č.j. 2 As 64/2008-122, Sb. NSS č. 1780/2009, www.nssoud.cz). V souladu s ní

dospěl k závěru, že jakkoli je lesní hospodářský plán nástrojem vlastníka lesa, vztahuje se toliko k pozemkům, pro které byl schválen (v době svého schválení). Získá-li vlastník (ať už do vlastnictví či nájmu) pozemky nové, lze rozlišovat dvě alternativy:

- 1) získá celý lesní hospodářský celek, pro který je schválen lesní hospodářský plán či převzaty osnovy – pak je jeho povinností postupovat i nadále podle lesního hospodářského plánu či osnov pro tento lesní hospodářský celek;
- 2) získá jen část lesního hospodářského celku či lesní hospodářský celek, pro který není schválen lesní hospodářský plán ani převzaty osnovy – v takovém případě pozbývají dosavadní lesní hospodářský plán či osnovy platnosti.

Žádná z těchto alternativ neumožňuje hospodařit na nově nabytém majetku podle lesního hospodářského plánu schváleného pro jiné území, tzn. rozsah povolené úmyslné mytní těžby nelze v žádném případě vztahovat ke všem pozemkům vlastněným a najatým žalobcem – žalobní bod 12) je tudíž nedůvodný.

Důvodným soud neshledal ani žalobní bod 13). Z rozhodnutí správních orgánů obou stupňů nelze vyčíst závěr, že by žalobci byl vytýkán nedostatek souhlasu odborného lesního hospodáře s těžbou. Naopak, žalobci je vytýkáno, že takový souhlas nedoložil (což sám žalobce jako možný závěr v žalobě připouští) – srov. konec 5. odstavce výroku rozhodnutí správního orgánu I. stupně: „... *aniž předem písemně vyrozuměl orgán státní správy lesů a doložil vyjádření odborného lesního hospodáře*“, stejně tak v odůvodnění na str. 6, předposlední odstavec rozhodnutí správního orgánu I. stupně: „... *nesplnil povinnost danou ustanovením § 33 odst. 3 lesního zákona předem písemně vyrozumět orgán státní správy lesů a doložit vyjádření OLH* ...“. Žalovaný pak žalobci vytýká obecně nesplnění povinností uložených § 33 odst. 3 zákona o lesích – srov. konec prvního odstavce výroku napadeného rozhodnutí, body 1., 2., 4., 7. odůvodnění. Tvzení žalobce, že by mu bylo vytýkáno, že žalobce neměl pro těžbu souhlas odborného lesního hospodáře, tedy není pravdivé.

Ostatním žalobním bodům však již nelze důvodnost upřít.

Pokud správní orgán vycházel co do doby těžby a co do zjištění o tom, kdo těžbu provedl, toliko z e-mailového podnětu Ing. M. R.: „... *od revírníka J. D. tu mám informaci o těžbě, kterou provádí V. na revíru Raškov* ...“ [žalobní bod 8)], pak bez ohledu na flagrantní porušení zásady bezprostřednosti (informace od osoby má být podle správního řádu dokazována zásadně výsledkem takové osoby jako svědka - § 55 správního řádu) se jednak jedná o informaci zprostředkovanou, která nebyla v řízení nikterak verifikována osobou, která (snad) těžbu sama viděla (revírník J. D.), jednak neobsahuje žádný údaj o tom, kdy byla těžba provedena. Zde je nutno konstatovat, že správní orgány nemají ve spisu žádného podkladu k době těžby; současně neprovedením výsledku min. revírníka J. D. porušily žalobcova práva vážící se k výsledku svědka (§ 4 odst. 3, 4 správního řádu), zejm. být přítomen výsledku svědka a klást mu otázky. To jsou vady, které jsou samy o sobě způsobilé přivodit nezákonnost napadeného rozhodnutí, tzn. vady, které zakládají důvody pro zrušení napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. b), c) s.r.s.

Žalobci je nutno přisvědčit i v žalobním bodě 9), že spis neobsahuje žádné podklady pro určení objemu těžby. Uvádí-li žalovaný, že tyto údaje zjistil z tabulek lesní hospodářské osnovy, lze jen ve shodě s žalobcem konstatovat, že tyto nejsou součástí spisu a žalobci nebyly předloženy ani při nahlížení do spisu 3.8.2012.

Žalobce tak byl poškozen na svém právu vyjádřit se k podkladům rozhodnutí (takovým podkladem nejméně pro žalovaného předmětné tabulky byly), což vede bez dalšího k naplnění zrušovacího důvodu dle § 76 odst. 1 písm. c) s.ř.s. Jak soudy rozhodující ve správním soudnictví dlouhodobě a neměnně judikují, je nezbytné, aby veškeré podklady, o něž správní orgán opírá svoje rozhodnutí, byly trvalou a nezměnitelnou součástí správního spisu (srov. např. rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 20.3.2012 č.j. 62 Af 71/2010-46, www.nssoud.cz, či již rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22.1.2004 č.j. 4 Azs 55/2003-51, Sb. NSS č. 638/2005, www.nssoud.cz).

Navíc je nutno zdůraznit, že podle ustálené judikatury není údaj o stáří a zakmenění porostu uvedený v lesní hospodářské osnově bez dalšího (zejm. bez ohledu na skutečné stáří a zakmenění porostu) rozhodující. Upíná-li se žalovaný k tomuto údaji (bez ohledu na skutečný stav) jako k nezvratitelnému axiomu, nelze jeho závěry aprobovat.

Žalobní bod 14) směřuje proti závěru správních orgánů, že odborným lesním hospodářem je na předmětných pozemcích pracovník Lesů České republiky, s.p. (jako do doby, než se žalobce stal nájemcem), nikoli odborný lesní hospodář vybraný žalobcem (pro ostatní jeho lesní pozemky).

Podle § 37 odst. 3 věty první a odst. 5 zákona o lesích vlastník lesa má právo vybrat si odborného lesního hospodáře; jeho jméno je povinen oznámit orgánu státní správy lesů. Každou změnu v osobě odborného lesního hospodáře je vlastník lesa povinen oznámit do 30 dnů orgánu státní správy lesů.

Podle § 37 odst. 6 zákona o lesích pokud si vlastník lesa nevybere odborného lesního hospodáře sám, vykonává v lesích, pro které jsou zpracovány osnovy (§ 25 odst. 1), funkci odborného lesního hospodáře právnická osoba, která v určeném území vykonává právo hospodaření ve státních lesích, pokud orgán státní správy lesů nerozhodne o pověření jiné právnické nebo fyzické osoby.

Z dikce § 37 odst. 6 zákona o lesích jednoznačně vyplývá, že odborným lesním hospodářem je primárně ten, koho si vybere vlastník, resp. nájemce. Až pokud si ho nevybere, platí, že v lesích, pro které jsou zpracovány osnovy, vykonávají tuto funkci Lesy České republiky, s.p.

Zákon o lesích pak účinnost volby odborného lesního hospodáře neváže na oznámení orgánu státní správy lesů, naopak předpokládá, že tomu se volba (změna volby) oznamuje až dodatečně, k čemuž stanoví lhůtu 30 dnů. S uplynutím této lhůty přitom neváže ani následek, že by ten, koho si za odborného lesního hospodáře vlastník (nájemce) zvolil, přestal být odborným lesním hospodářem.

Orgánu státní správy lesů bylo (jak se podává ze spisu) známo, že pro jiné pozemky žalobce provedl volbu odborného lesního hospodáře odlišného od Lesů České republiky, s.p. Nedostí na tom, žalobce nejpozději v odvolání tuto volbu i oznámil (pozdní oznámení přitom není napadeným rozhodnutím žalobci vytýkáno). Za této situace nemá ve spise jedinou oporu závěr napadeného rozhodnutí žalovaného, že odborným lesním hospodářem jsou Lesy České republiky, s.p. Měly-li snad správní orgány pochybnost o provedené volbě, měly žalobce směřovat

k odstranění těchto pochybností (§ 37 odst. 3 správního řádu), k čemuž však nedošlo.

Žalobní bod 14) proto byl shledán důvodným.

Jde-li o kritéria pro stanovení pokuty podle § 56 odst. 2 lesního zákona [žalobní bod 15)], uvedené ustanovení uvádí, že při stanovení výše pokuty se přihlédne k závažnosti, způsobu, době trvání a následkům protiprávního jednání. Těmito kritérii se sice zabýval správní orgán I. stupně (str. 7 jeho rozhodnutí), ovšem za napadeného rozhodnutí žalovaného, jímž byla výše pokuty změněna, lze vyčíst jen, že „... *přihlédl odvolací orgán k výši závazného ustanovení LHO (celková výše těžby) a k výměře PUPFL na které byla těžba provedena, ke stáří vytěženého porostu a ke stavu porostů sousedních*“. Žalovaný tak kritéria prakticky jen vyjmenovává, aniž by je jakkoli hodnotil a uvedl, zda a proč tyto svědčí ve prospěch či neprospěch žalobce. Vyhodnocení těchto kritérií tak v napadeném rozhodnutí zcela absentuje.

Uvádí-li žalovaný ve vyjádření, že zákonná kritéria vyhodnotil stejně jako správní orgán I. stupně a výši pokuty korigoval jen za účelem dodržení zásady rovného zacházení, nic takového se z napadeného rozhodnutí ani náznakem nepodává. Žalovaný se tedy snaží až ve vyjádření k žalobě „doodůvodnit“ napadené rozhodnutí způsobem, který nemá v napadeném rozhodnutí samotném žádný předobraz, což je nepřipustné (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13.10.2004 č.j. 3 As 51/2003-58, www.nssoud.cz).

Žalobci lze konečně přisvědčit i v žalobním bodě 16), že se správní orgány při určení výše pokuty nijak nezabývaly žalobcovými poměry. Žalobce přitom případně odkazuje na rozhodnutí Rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 4.2010 č.j. 1 As 9/2008-133, Sb. NSS č. 2092/2010, www.nssoud.cz, kde Nejvyšší správní soud uzavřel, že *správní orgán ukládající pokutu za jiný správní delikt je povinen přihlédnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí. Správní orgán vychází při zjišťování osobních a majetkových poměrů z údajů doložených samotným účastníkem řízení, případně z těch, které vyplynuly z dosavadního průběhu správního řízení či které si opatří samostatně bez součinnosti s účastníkem řízení. Nelze-li takto získat přesné informace, je správní orgán oprávněn stanovit je v nezbytném rozsahu odhadem. Tento závěr rozšířeného senátu podepsaný soud respektuje a v nyní posuzovaném případě neshledal žádné důvody, pro které by se od něj měl odchýlit.*

Napadené rozhodnutí tedy bylo pro důvodnost žalobních bodů 8), 9), 14), 15) a 16) podle § 78 odst. 1 s.ř.s. zrušeno a věc podle § 78 odst. 4 s.ř.s. vrácena žalovanému k dalšímu řízení, v němž jsou správní orgány vázány právními názory vyslovenými v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).

Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s.ř.s., když žalobce byl v řízení úspěšný a vzniklo mu tak vůči žalovanému právo na náhradu nákladů řízení. Náklady žalobce tvoří zaplacený soudní poplatek 3.000,- Kč a poštovné 37,- Kč. Soud proto uložil žalovanému zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení tuto částku. Vzhledem k odlišné úpravě s.ř.s. a o.s.ř., týkající se nabytí právní moci rozhodnutí (srov. § 54 odst. 5 s.ř.s., § 159, § 160 odst. 1 o.s.ř.), uložil soud žalovanému povinnost zaplatit náhradu nákladů řízení ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku je **m o ž n o** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

V Ostravě dne 26. června 2014

Mgr. Jiří Gottwald
předseda senátu